

(*)Facultade de Ciencias da Educación

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.**Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

(*)Grao en Educación Infantil

Subjects**Year 1st**

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
005G110V01101	Communication: Spanish language	1st	6
005G110V01102	Education: Design and development of the early childhood education curriculum	1st	6
005G110V01103	Education: New technologies applied to children's education	1st	6
005G110V01104	Psychology: Developmental psychology from 0-6 years	1st	6

O05G110V01105	Sociology: Sociology of education	1st	6
O05G110V01201	Communication: Galician language	2nd	6
O05G110V01202	Education: Motor development	2nd	6
O05G110V01203	Education: Organisation in schools	2nd	6
O05G110V01204	Education: Contemporary institutions and theory of education	2nd	6
O05G110V01205	Psychology: Educational psychology; Childhood learning processes	2nd	6

IDENTIFYING DATA				
Comunicación: Lingua española				
Subject	Comunicación: Lingua española			
Code	O05G110V01101			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Estévez Rionegro, Noelia			
Lecturers	Estévez Rionegro, Noelia			
E-mail	noelia.estevez.rionegro@uvigo.es			
Web				
General description	A lexislación esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas linguísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Adquire hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e trata de promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B3 B4 B5 B11	C21 C48 C60	D1 D2 D7 D9 D11 D13 D14 D15 D16
2. Comprende e sabe interpretar os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1 A2	B1 B6	C27 C42 C43 C44 C48 C49 C60	D1 D7 D10 D17 D19
3. Coñece as bases teóricas dos currículos de excelencia educativa e é capaz dunha valoración crítica dos deseños curriculares españois.	A3	B1 B11	C21 C27 C42	D10 D12 D13 D14 D16 D17
4. Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e é capaz de contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	A1 A2 A4	B6	C42 C48	D10 D12 D14 D19
5. Asume a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta e motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.		B4 B5	C60	D11 D12 D14 D16
6. Valora a importancia do traballo en equipo e asume a súa cota de responsabilidade.			C21 C60	D2 D9 D11
7. Reflexiona e argumenta sobre a linguaxe considerada como obxecto de estudo servíndose dos conceptos da lingüística.	A2 A3 A4			D12 D13 D14
8. Recoñece a identidade da etapa da educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A1 A3	B1 B2 B3 B4 B6	C21 C27 C42 C43 C49	D1 D2 D7 D13 D16
9. Coñece dun modo reflexivo e práctico a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	A1		C43 C44 C49	D3 D7
10. Coñece e sabe usar a gramática do español.	A1		C43 C44 C49	D1 D7 D13 D15

11. Adquire e sabe utilizar os conceptos básicos de semántica, de lexicología e de lexicografía do español.	A1		C43 C44 C49	D1 D7 D9 D13 D15
12. Profunda nas estruturas básicas da lingua española con atención especial aos aspectos expresivos e normativos relacionados co uso.	A2 A4	B6 B11	C43 C44 C49	D3 D17
13. Fala, le e escribe, correcta e adecuadamente, a lingua española.	A1 A4		C43 C44 C48 C49 C60	D1 D7 D9
14. Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A4		C43 C44 C49 C60	D3 D11 D17
15. Integra a reflexión sobre as normas e recursos da lingua nos procesos de produción escrita e oral e na interpretación do escrito e do oral.	A2	B11	C43 C44 C49 C60	D3 D17 D20
16. É capaz de interpretar e construír textos desde o respecto ás normas de xénero de discurso, de tipo de texto e e desde as esixencias de coherencia, cohesión e cunha 'elocutio' adecuada ao contexto.	A2 A4	B11	C43 C44 C49 C60	D3 D16 D17

Contidos

Topic

1. Introducción ás ciencias da linguaxe e a comunicación.	1.1. Definición e caracterización da linguaxe e das linguas desde as teses máis relevantes das ciencias que actualmente se ocupan da linguaxe e desde as bases teóricas que inspiran os currículos de excelencia educativa. 1.2. O estatuto da linguaxe nos textos normativos españois e os principios e pautas promovidos polas institucións da Unión Europea e do Consello de Europa, con especial atención á reflexión metalingüística desde os textos da orde do EXPOR. 1.3. A transversalidade da linguaxe. As 'destrezas básicas' e as competencias comunicativas/lingüísticas no ensino/aprendizaxe das outras disciplinas. Algúns referentes internacionalmente relevantes.
2. Semántica, lexicoloxía e lexicografía.	2.1. Semántica e significado. Os tipos de contido semántico. 2.2. A semántica léxica: As relacións léxicas, con especial atención ás relacións de oposición; os campos léxicos; discusión e análise dalgún macrocampo léxico do español (adxectivos de idade, bebidas, alimentos, vivenda...) 2.3. A semántica dos textos, con especial atención á reflexión metalingüística de macrotipo de texto da orde do CONTAR.
3. Gramática: morfoloxía e sintaxe.	3.1. Introducción á morfoloxía léxica ou Formación de Palabras en español. Aspectos básicos da derivación nominal, adxectival e verbal do español. Exercicios de aplicación. 3.2. As unidades no enunciado; clases de palabras: o substantivo e o adxectivo; o verbo e o adverbio; o sistema pronominal do español. 3.3. A estrutura do sintagma nominal: determinantes e complementos. Exercicios de aplicación e profundización. 3.4. Oración e enunciado. A estrutura xerárquica da oración. O suxeito e os complementos argumentais. O nivel dos aditamentos e o nivel periférico. Exercicios de aplicación e profundización.
4. Fonoloxía, fonética e ortografía da Lingua Española.	4. 1. Definición e explicación con exemplos dalgúns conceptos básicos da fonoloxía e fonética españolas (fonema, trazos distintivos, alófonos, neutralización e arquifonemas, clasificación dos sons e das fonemas segundo Quilis e Martínez Celdrán). 4.2. Transcrición fonolóxica e fonética de textos segundo Quilis 1997.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	0	33	33
Seminario	2	0	2

Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	24	12	36
Traballo tutelado	7	14	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Práctica de laboratorio	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa construción-presentación de textos. Elaboraranse, en principio, dous 'traballos académicos de materia' relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3.
Seminario	Planificación dos traballos tutelados con indicación do guión, formato, recursos, etc.
Resolución de problemas	Preparación, realización, revisión (e eventual entrega e/ou presentación) dalgúns exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou, no seu caso, de prácticas de análises e comentario. Así mesmo esta actividade guiada polo profesor dedicárase a orientar a interpretación adecuada dos textos comentados entregados polo profesor, resolver dúbidas sobre os textos propostos para a análise, corrixir propostas, etc.
Lección maxistral	Introdución expositivo-participativa ás cuestións globais teórico-prácticas. En cada sesión haberá para os discentes unha quenda de intervencións (opinións, preguntas, réplicas...) durante polo menos quince minutos.
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e/ou presentación de propostas de solución para cuestións complexas relacionadas cos contidos básicos do programa, desde un punto de vista práctico-teórico.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións plantexadas polo alumnado durante a realización das actividades e traballos propostos na aula.
Traballo tutelado	O profesor fará un seguimento e resolverá dúbidas acerca dos traballos nas clases e nas súas horas de tutoría.
Seminario	Atenderanse as cuestións e peticións realizadas polos estudantes.
Resolución de problemas	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións plantexadas polo alumnado durante a realización dos exercicios.

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results			
	Description					
Traballo tutelado	Participación na planificación, elaboración e revisión dos 'traballos académicos de materia' relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B6 B11	C27 C42 C44	D1 D2 D3 D7 D9 D10 D11
Resolución de problemas	Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario.	5	A2 A4	B6 B11	C44	D1 D2 D3 D7 D15 D16 D17
Lección maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	5	A1 A2 A3	B6 B11	C43 C44 C49 C60	D1 D7 D9
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35	A1 A2 A3 A4	B6	C44	D1 D2 D3 D10 D13 D17

Práctica de laboratorio	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos.	25	A2 A3	B6 C44	C43 D1 D2 D3 D7 D13 D15 D16 D17
-------------------------	--	----	----------	-----------	---

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnas/os asistentes e non asistentes. As datas das probas de avaliación das distintas convocatorias son as especificadas no calendario publicado na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bosque Muñoz, I., **Del arte gramatical a la competencia comunicativa**, Real Academia Española, 2008

Coseriu, E., **Principios de semántica estructural**, Gredos, 1991

Quilis, A., **Principios de fonología y fonética españolas**, Arco/Libros, 1997

Real Academia Española-Asociación de Academias de la Lengua Española, **Nueva Gramática Básica de la Lengua Española**, Espasa, 2011

Complementary Bibliography

Beacco, Jean Claude et al., **Guide pour l'élaboration des curriculums et pour la formation des enseignants. LES DIMENSIONS LINGUISTIQUES DE TOUTES LES MATIÈRES SCOLAIRES**, Conseil de l'Europe-UPL, 2016

Beacco, Jean-Claude et al., **Language and school subjects - Linguistic dimensions of knowledge building in school curricula**, Council of Europe-LPD, 2010

Beacco, Jean-Claude et al., **Language as Subject**, Council of Europe-LPD, 2009

Beacco, Jean-Claude et al., **Reading**, Council of Europe-LPD, 2009

Beacco, Jean-Claude et al., **Writing**, Council of Europe-LPD, 2009

Cassany, Daniel, **Enfoques didácticos para la enseñanza de la expresión escrita**, Comunicación, Lenguaje y Educación, 6, 63-80, 1990

Cassany, D. et Castellà, J. M., **Aproximación a la literacidad crítica**, Perspectiva, 28 (2), 353-374, 2010

Cerrillo Torremocha, P. C. et Cañamares Torrijos, C., **Recursos y metodología para el fomento de la lectura**, CEE Participación Educativa, 8, 76-92, 2010

Coseriu, E., **Diez tesis a propósito de la esencia del lenguaje y del significado**, Literatura y lingüística, nº 17, 317-331, 1999

Escamilla, A., **Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3-12 años)**, Graó, 2011

Coseriu, E. et Loureda, O., **Lenguaje y discurso**, EUNSA, 2006

Gobierno de Québec, Ministère de l'Éducation, **Formación de docentes. Orientaciones. Competencias profesionales**, Bibliothèque nationale du Québec, 2004

Guitart, M. E., **Las ideas de Bruner: de la "revolución cognitiva" a la "revolución cultural"**, Educere, 44, 235-241, 2009

Ministerio de Educación-Instituto de Evaluación, **PISA 2009-OCDE-Informe español**, Ministerio de Educación, 2010

Montolío E., **Manual práctico de escritura académica (3 vols.)**, Ariel, 2000

Bruner, Jerome, **Actos de significado. Más allá de la revolución cognitiva**, Alianza Editorial, 1991 [1990]

Bruner, Jerome, **La educación, puerta de la cultura**, 3ª edición, Visor, 2000

Hébert, Louis, **L'analyse des textes littéraires: vingt méthodes, version 1.0.**, en Hébert (dir.), **Signo [en ligne]**, 2013

Moreno, V., **Dale que dale a la lengua (vol. 2): Propuestas para hablar y escribir textos expositivos, argumentativos, instructivos y lúdicos**, Pamiela, 2008

Rastier, F., **Semántica interpretativa**, Siglo XXI Editores, 2005

Martínez Celdrán, E., **El sonido en la comunicación humana. (Introducción a la fonética)**, Octaedro, 2003

Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. (Manual)**, Espasa, 2010

Real Academia Española-Asociación de Academias de la Lengua Española, **Ortografía básica de la lengua española**, Espasa, 2012

Varela Ortega, S., **Morfología léxica: la formación de palabras**, Gredos, 2005

Cristal, David, **La revolución del lenguaje**, Alianza Editorial, 2005

Habermas, J., **Teoría de la acción comunicativa: complementos y estudios previos**, Cátedra, 2001[1984]

Verschueren, J., **Para entender la pragmática**, Gredos, 2002

Casasús, J. M. & Núñez Ladevéze, L., **Estilo y géneros periodísticos**, Ariel, 2002

Villanueva, Darío, **El comentario del texto narrativo**, Marenostrum, 2006

Bosque, I., **Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo**, SM, 2004

Corominas, J., **DCECH. Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico**, Gredos, 1980-1991

DRAE-2001. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, **Diccionario de la lengua española**, Espasa-Calpe, 2001

Seco, Manuel; Andrés, Olimpia y Gabino Ramos, **DEA. Diccionario del español actual**, Aguilar, 1999

Universidad de Salamanca, **SALAMANCA, diccionario de la lengua española**, Santillana, 1996

Zainqui, José María, **Diccionario razonado de sinónimos y contrarios**, Editorial de Vecchi, 1997

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Comunicación: Lingua galega/O05G110V01201

IDENTIFYING DATA**Education: Design and development of the early childhood education curriculum**

Subject	Education: Design and development of the early childhood education curriculum			
Code	005G110V01102			
Study programme	(*)Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	1st
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Lecturers	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
E-mail	ainohazc@gmail.com			
Web				
General description	Curriculum is the axis on which the educational work is developed, both in its conceptual aspects (conceptions, components, levels, etc.) and in the procedural aspects (processes design, implementation, evaluation, etc.), so it is a fundamental subject in the preparation of the future teacher of early childhood education. This subject belongs to the Organization of school spaces, materials and teaching skills block. Together with other subjects that will be taken in the first year (as School Organization) constitute a training block that complements each other and is aimed at laying a firm didactic basis in the training of future teachers in Early Childhood Education. Development of this subject will continue with the global training process in Didactics and Curriculum.			

Competencies

Code	
A1	Students have shown to have and understand knowledge in an area of study based on general secondary education, and are at a level in which they can have recourse to advanced textbooks and also to have updated knowledge on the progress made in their field of study.
A2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.
A3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.
A4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.
A5	Students have developed the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy.
B1	Know the objectives, curricular content, and the evaluation criteria in Primary Education.
B2	Promote and facilitate early childhood learning from a global and integrating perspective, in the different psychomotor, cognitive, emotional and volitional dimensions.
B3	Design and regulate learning spaces within diversity contexts to meet students' singular educational needs, gender equality, equity and respect for human rights.
B4	Promote coexistence in and out of the classroom and address peaceful resolution of conflicts. Know how to systematically follow learning and coexistence contexts and reflect on them.
B5	Group reflection on acceptance of rules and respect for others. Boost autonomy and singularity of each student via the management of emotions, feelings and values in early childhood.
B6	Know how language evolves in early childhood, learn to identify possible problems and assure adequate evolution. Effectively address language learning situations in multicultural and multilingual contexts. Oral and written expression, as well as mastery in the use of the different expression techniques.
B7	Know the educational implications of information and communication technologies and, in particular, of television in early childhood.
B8	Know the basics of dietetics and hygiene for children. Knowledge of the fundamentals of early attention and the Knowledge- bases and developments that allow us to understand the psychological, learning and personality building processes based in early childhood.
B9	Knowledge of how primary schools are organised and the different actions that comprise their operation. Assume that the practice of teaching has to be improved and adapted to the scientific, pedagogical and social changes throughout life.
B10	Act as a counsellor to parents on the subject of family education in the 0 to 6-year-old age bracket and master social skills for managing and relating to each student's family and to all families.
B11	Reflect on classroom practices to innovate and improve educational tasks, acquire habits and skills for autonomous and cooperative learning, and promote them among students.
B12	Understand the role, possibilities and limits of education in today's society and the core competencies affecting higher education schools and their professionals. Know the quality improvement models that can be applied to educational centres.

- C1 Understand the educational and learning processes in the 0 to 6-year-old age bracket, within the family, social and school contexts.
- C3 Know the fundamentals of early attention.
- C4 Know how to identify stages and their cognitive, psychomotor, communicative, social and affective characteristics.
- C5 Know how to boost acquisition of habits related to autonomy, freedom, curiosity, observation, experimentation, imitation, acceptance of rules and limits, symbolic and heuristics games.
- C6 Know the pedagogical dimension of interaction with peers and adults and learn how to promote participation in group activities, cooperative work and individual effort.
- C8 Know how to inform other professional specialists regarding centre and teacher collaboration in catering to the special educational needs that may arise.
- C9 Acquire resources to promote educational integration of students with difficulties.
- C10 Create and maintain communication ties with families to effectively influence the educational process.
- C11 Understand and learn to play the role of guardian and counsellor in relation to family education.
- C12 Promote and collaborate within and outside the school, in actions organized by families, town councils and other institutions that impact on citizenship education.
- C13 Critically analyse and incorporate the most relevant issues of today's society that affect education in the family and at school: social and educational impact of audio-visual languages and of screens; changes in gender and inter-generational relations; multiculturalism and interculturalism; discrimination and social inclusion, as well as sustainable development.
- C19 Understand that the daily dynamics in primary education is changeable depending on each student, group and situation and learn to be flexible in the teaching practice.
- C20 Value the importance of stability and regularity in the school environment, schedules and moods of the faculty, as factors that contribute to the harmonious and comprehensive progress of students.
- C21 Ability to work in a team with other professionals from both inside and outside the centre, to provide attention
□ Procedure-based to every student, and to plan learning sequences and organise work situations in the classroom and playground, by identifying the specific characteristics of the 0 to 3-year-old and the 3 to 6-year-old age brackets.
- C22 Cater to students' needs and transmit safety, peace of mind and affection.
- C23 Understand that systematic observation is a basic instrument for reflecting on practice and reality, as well as for contributing to innovation and improving primary education.
- C24 Master the observation and recording techniques.
- C25 Undertake field analysis via observational methodology using information technology, documentation and audio-visual media.
- C26 Learn how to analyse data obtained, critically understand reality and draft a report on the findings.
- C27 Position the primary school within the Spanish educational system, the European and international contexts.
- C28 Learn about international experiences and of innovative practices in primary education.
- C29 Value the importance of teamwork.
- C30 Participate in the preparation and follow-up of primary education projects within the school's framework of projects, and through collaboration with the region and with other professionals and social agents.
- C31 Know the legislation governing primary schools and their organisation.
- C32 Value the personal relationship with each student and his/her family as a factor of educational quality.
- C33 Know the underlying curricular principles of science, maths and technology in this stage, as well as the theories on the acquisition and development of the corresponding know-how.
- C55 Know how to use games as a teaching resource and design learning activities based on principles.
- C59 Acquire practical knowledge about the classroom and its management.
- C60 Know and apply the interaction and communication processes in the classroom and master the capabilities and social skills needed to foster a climate conducive to coexistence and learning.
- C61 Control and follow-up the educational process and, especially teaching and learning by mastering the techniques□
□ Procedure-based and the strategies needed.
- C62 Relate theory and practice with the reality in the classroom and the centre.
- C63 Participate in teaching activity and learn to perform by acting and reflecting through practice.
- C64 Participate in improvement proposals in the different fields of action that can be set up in a centre.
- C65 Regulate the interaction and communication processes in students from the 0 to 3 and 3 to 6-year-old groups.
- C66 Learn ways to collaborate with the different sectors of the educational community and the social environment.
- C67 These competences, and those from the remaining subjects, will be reflected in the final year dissertation, to reflect the training acquired in all subjects described herein.
- D1 Capacity for analysis and synthesis
- D2 Capacity for organisation and planning
- D3 Oral and written communication
- D4 Knowledge of foreign language
- D5 Knowledge of informatics
- D6 Information management capacity
- D7 Troubleshooting
- D8 Decision-making
- D9 Team Work
- D10 Work in an international context
- D11 Skills in interpersonal relations

D12 Critical reasoning
D13 Critical reasoning
D14 Ethical commitment
D15 Autonomous learning
D16 Adaptation to new situations
D17 Creativity
D18 Leadership
D19 Knowledge of other cultures and customs
D20 Initiative and an entrepreneurial spirit
D21 Motivation for quality
D22 Awareness of environmental issues

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Analyze and understand the different historical moments of the Childhood Education	A3	B12	C1 C13 C26 C27 C28 C29	D1 D3 D5 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15
2. To know and analyze the different theories and curricular models and critically question the various trends and proposals of the educational administration and other instances.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C3 C4 C5 C6 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25 C26 C27 C28 C29 C30 C31 C32 C33 C55 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66 C67	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

3. To know the different levels of curricular concretion.

A1	C24	D1
A3	C25	D2
A4	C26	D3
	C27	D4
		D5
		D6
		D7
		D8
		D10
		D13
		D15

4. To select, develop and evaluate the childhood education curriculum for projects that demonstrate the understanding of the curriculum elements and competencies in early childhood education. To prepare and select teaching materials, based on the basic theoretical principles of globalization and its application to the stage of Childhood Education.

A1	B1	C1	D2
A2	B3	C31	D6
A3	B9	C32	D8
	B10	C33	D9
	B11	C55	D12
	B12	C59	D13
		C60	

5. To know the evolution of professor rol and reflect on the ideal teacher, his competencial level and training.

A3	B9	C11	D2
	B12	C12	D3
		C13	D5
		C21	D8
			D13
			D14
			D15

Contents

Topic	
1. The childish education from his starts to the actuality	History of the childhood and history and current perspective of the childish education. The pending diaries.
2. Theories and curricular models	Concept of curriculum Types of curriculum Functions of the curriculum The official and the institutional curricula Main models of teaching and currículum in Childhood Education Projects and curricular design
3. Levels of curricular concretion	First, second and third level of curricular concretion
4. The curriculum of Childish Education	Characteristics of the curriculum of Childish Education
5. Didactic components of the process of education-learning in Childhood Education	Objectives and competences Contents selection and sequention Methods, principles and didactic strategies Teaching tasks and organization of teaching-learning processes Resources and didactic materials construction and analysis Evaluation of the process of education-learning
6. Programming in Childhood Education	Programming by competences and projects
7. Early Childhood Education teacher	Competencies and roles Lifelong Learning

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	15	30	45
Mentored work	7	15	22
Seminars	7	0	7
Workshops	8	10	18
Learning-Service	7	11	18
Presentation	6	17	23
Objective questions exam	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation by the teachers of the contents about the subject, theoretical bases and/or guidelines of an exercise or project to be developed by the student.

Mentored work	The student develops exercises or projects in the classroom under the guidelines and supervision of the professors. It may be linked to its development with autonomous activities of the student and may sometimes be carried out collaboratively with students and professors from other colleges and universities.
Seminars	Interviews that the student maintains with the teacher for advice/development of activities.
Workshops	Activities focused on the acquisition of knowledge and manipulative and instrumental skills on a specific topic, with specific assistance from the teacher to the individual and/or group activities that students develop.
Learning-Service	The ApS is a teaching-learning methodology through which the students put into practice knowledge, develop abilities and attitudes through a service to the community. It combines two elements: learning through experience and community service. Participation in this project will be voluntary. It will be part of the evaluation of the subject for the students that wish to participate.
Presentation	Presentations of the tutored work carried out in groups.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group meeting. Timely guidelines and supervision for the development of learning will be offered, linking with the autonomous activity of the student. This personalized attention to students will also be done through: - face-to-face tutoring or by phone during tutoring hours. - tutoring via email: to address urgent questions - Teleformation with the Faitic platform: for communications / notices, delivery of documents / materials, activities / exercises, etc.
Seminars	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group meeting. Timely guidelines and supervision for the development of learning will be offered, linking with the autonomous activity of the student. This personalized attention to students will also be done through: - face-to-face tutoring or by phone during tutoring hours. - tutoring via email: to address urgent questions - Teleformation with the Faitic platform: for communications / notices, delivery of documents / materials, activities / exercises, etc.
Presentation	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group meeting. Timely guidelines and supervision for the development of learning will be offered, linking with the autonomous activity of the student. This personalized attention to students will also be done through: - face-to-face tutoring or by phone during tutoring hours. - tutoring via email: to address urgent questions - Teleformation with the Faitic platform: for communications / notices, delivery of documents / materials, activities / exercises, etc.
Learning-Service	Specific demands presented by students will be attend in a personalized or group way. Tutoring and supervision for the development of the learning process will be offered, linking to the autonomous activity of the student.

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Mentored work	In this section, participation in class activities will be taken into consideration. Learning outcome: know and analyze the different theories and curricular models and critically question the various trends and proposals of the educational administration and other instances.	40	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C3 D2 A3 B3 C4 D3 A4 B4 C5 D4 A5 B5 C6 D5 B6 C8 D6 B7 C9 D7 B8 C10 D8 B9 C11 D9 B10 C12 D10 B11 C13 D11 B12 C19 D12 C20 D13 C21 D14 C22 D15 C23 D16 C24 D17 C25 D18 C26 D19 C27 D20 C28 D21 C29 D22 C30 C31 C32 C33 C55 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66 C67
Presentation	This section will take into consideration the presentation of reports, individual or in group, carried out throughout the course under the supervision of the teacher. Learning outcome: select, develop and evaluate a curriculum of Early Childhood Education by projects in which it demonstrates knowledge of the elements and competencies of the curriculum.	10	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C4 D2 A3 B11 C8 D3 A4 B12 C13 D5 C21 D6 C29 D8 D9 D11 D14 D15 D17 D21 D22
Objective questions exam	This section will take into account the results in the objective test and/or short answer exam that will be carried out at the end of the semester. Learning outcome: to analyze and understand the different models and conceptions of Early Childhood Education curriculum.	50	A3 B12 C1 D1 C13 D3 C26 D5 C27 D6 C28 D8 C29 D9 D10 D13 D14 D15

Other comments on the Evaluation

To pass the subject it is recommended to attend classes. The qualification will be the sum of the punctuation obtained in each of the parties, a minimum of 5 must be obtained to pass the subject. Also, it is necessary to have passed the test or exam to be able to add the specifics punctuations of the rest of the activities under evaluation. The exam format will be specified by the teacher during the first week of class. It is likely that some activity is scheduled in coordination with other subjects, so that their evaluation will be carried out by the corresponding professors. If so, students will be notified in the first month of class. Students who, due to justified circumstances, cannot periodically attend classes must communicate to teachers that

circumstance during the first month of classes. The evaluation to be adopted with this students will be the realization of a theoretical test of the contents of the subject (70%) and a supervised practical inform (30%). The competences not acquired in the January call (1st period) can be recovered in the July call. Qualification of approved activities will be kept for the second call. This document is a declaration of intentions, so the information contained herein is indicative and may undergo slight modifications arising from the consensus with the class group or unforeseen circumstances. The dates and location of the exam can be consulted on the Faculty website (exam dates section).

Sources of information

Basic Bibliography

Zabalza, M., **Didáctica de la Educación Infantil**, Narcea,

Antón, M., **Planificar la etapa 0-6.**, Graó,

Borghi, Q., **Educación en el 0-3**, Graó,

Complementary Bibliography

Willis, A. & Ricciuti, H., **Orientaciones para la escuela infantil de cero a dos años**, Morata,

Majem, T. y Ódena, J., **Descubrir jugando**, Octaedro,

Goldschmied, E. y Jackson, S., **La Educación Infantil de 0 a 3 años.**, Morata,

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Education: Organisation in schools/O05G110V01203

Education: Inclusive schooling and emphasis on diversity/O05G110V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Education: New technologies applied to children's education/O05G110V01103

Psychology: Developmental psychology from 0-6 years/O05G110V01104

Other comments

The proposed teaching proposal aims to familiarize students with the correct management of the vocabulary and the concepts that are typical of the curricular area. Therefore, it is not a matter of memorizing definitions, names and dates but rather clearly understanding the meaning of the terms and notions that will serve as work material in this and in other subjects.

Living education is much more than knowing how to use technical tools. Children need teachers who know how to work with a committed and joyful style capable of generating in them illusion of learning new things; let them know by opening new paths in their development. That is why we will attach great importance, through writing, to the way in which each student lives and feels the world of childhood.

The classes of this subject will count with the support of the materials that will be available of the students in the platform of teleformación TEMA

IDENTIFYING DATA**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil**

Subject	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil			
Code	O05G110V01103			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Alonso Ferreiro, Almudena			
Lecturers	Alonso Ferreiro, Almudena			
E-mail	almalonso@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoedinfantil/titorias?ficha_profesor=143			
General description	Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo: - Ten un carácter instrumental porque traballa as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a busca, o tratamento, a organización e a representación da información. Neste senso, serve de apoio a outras materias do plano de estudos - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de cómo ensinar e cómo aprender na escola (etapa 0-6) dentro da sociedade da información e o coñecemento. Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profesor, dos alumnos e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender en educación infantil coa tecnoloxía. Así coñecerás, entre outras cousas, novos recursos didácticos con base tecnolóxica, cómo deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, qué estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola,... Por último, como mestre será necesario que sexas capaz de axudar aos nenos e nenas de 0-6 anos a desenvolverse neste novo entorno tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o ocio e o tempo de lecer, senón tamén para a súa formación como parte dunha cidadanía libre e responsable.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.

- B8 Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
- B9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
- B10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
- B11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
- B12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
- C10 Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C14 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C33 Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C50 Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D21 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

- Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativa que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TICs), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais en Educación Infantil.	A1	B1	C13	D1
	A2	B2	C14	D2
	A3	B3	C28	D3
	A4	B4	C29	D4
	A5	B5	C33	D5
		B6		D6
		B8		D7
		B9		D8
		B10		D9
		B11		D12
		B12		D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21
- Familiarizarse cos marcos lexislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías na educación infantil	A5	B1	C25	D1
		B2	C29	D2
		B3	C33	D3
		B7		D4
		B9		D5
		B12		D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21
- Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	A3	B11	C25	D1
	A5		C41	D2
			C50	D3
			C57	D4
			C61	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21
- Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculten ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional	A2	B3	C10	D1
	A4	B7	C29	D2
	A5	B9	C41	D3
		B10	C57	D4
		B11	C61	D5
		B12		D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21

- Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características do alumnado e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	A3	B1	C25	D1
	A4	B2	C28	D2
	A5	B3	C29	D3
		B7	C41	D4
		B9		D5
		B10		D6
		B11		D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21
- Identificar puntos fortes e febles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.				D1
				D2
				D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
- Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.	A5	B3	C41	D1
		B7	C50	D2
		B9	C57	D3
		B10	C61	D4
		B11		D5
		B12		D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
- Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora axustándose ás necesidades de contornas específicas.	A4	B11	C28	D1
	A5		C41	D2
			C50	D3
			C57	D4
			C61	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14

- Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipa como instrumentos básicos da formación como futuros docentes, e tomar conciencia de que o traballo é unha labor de equipa.	A2 A5	B4 B5	C29	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
- Traballar autónomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	A5			D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos

Topic

Tema 1: Recursos, novas tecnoloxías e tecnoloxías da información e comunicación na educación.	1.0. As TIC na sociedade da información 1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información 1.4. A integración das TIC en contextos educativos: - Factores que inflúen na súa integración - Perspectivas curriculares e modelos de integración das TIC - Proxectos europeos, nacionais e galegos de implantación das TIC nos centros
Tema 2: Emprego das principais ferramentas de internet.	2.0 Recursos web para a educación 2.1. Ferramentas de comunicación en educación 2.2. Aplicacións educativas da Web 2.0 2.3. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... 2.4. Novas posibilidades educativas e desafíos na rede: - Seguridade da infancia en Internet - Entornos virtuais de ensinanza-aprendizaxe - Traballo colaborativo con TIC - Realidade aumentada

- 3.1. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas:
- Lectura de imaxes. A imaxe dixital.
 - A televisión e a publicidade na aula.
 - Outros medios de comunicación de masas na aula
- 3.2. Utilización educativa do vídeo e do cine:
- Funcións do vídeo na ensinanza
 - Metodoloxía, uso e explotación didáctica dos vídeos
 - Integración do cine en educación
- 3.3. Inclusión educativa con apoio das TIC:
- As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións.
 - Criterios para a súa inclusión no curriculum.
 - Ventaxas e criterios para o uso das TIC na inclusión do alumnado.
- 3.4. Novos recursos TIC para os procesos de ensino- aprendizaxe:
- Do libro de texto ao libro dixital
 - Metodoloxía de traballo coa pizarra dixital interactiva (PDI) na aula
 - Espazos TIC: aula de informática, ordenador na aula ou aprendizaxe ubicua
 - Videoxogos e gamificación para o ensino
- 3.5. A avaliación e a titoría a través das TIC :
- O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguemento de aprendizaxes
 - A acción titoría mediada por TIC
- 3.6. m-learning (mobile learning) e o movemento BYOD (Bring Your Own Device) nos centros educativos.
- 3.7. Recursos multimedia para a educación:
- Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos
 - Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo
 - Selección e avaliación de multimedias educativos
 - Deseño e elaboración de materiais didácticos multimedia
- 3.8. Robótica e impresoras 3D en Educación Infantil

PARTE PRÁCTICA

Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo en espazos especiais con equipamento especializado. As prácticas, que se concretarán na primeira semana de clase en función dos coñecementos previos dos alumnos e a dispoñibilidade de recursos, serán proxectos de traballo individuais ou en pequeno grupo e xirarán en col dos temas abordados na teoría, e ao redor dos seguintes eixos:

1. Ferramentas para o traballo colaborativo en rede.
2. Análise e selección de materiais e recursos educativos en formato dixital
3. Planificación e deseño de materiais e recursos educativos en formato dixital
4. Ferramentas para a titoría, xestión e organización do centro e aula.
5. Periódico escolar dixital
6. TV e radio dixital escolar
7. Dispositivos móbiles na aula (tablets, smartphone, iPod...) e BYOD
8. Protección de datos e seguridade da infancia en Internet
9. Realidade aumentada
10. Libros electrónicos
11. Stop-motion
12. Mapas sonoros xeo-referenciados
13. Robótica en educación infantil
- 14 Calquera outro relacionado coa materia e previamente negociado coa profesora

O produto final será un E-PORTFOLIO que se elaborará ao longo do cuatrimestre e que deberá conter, entre outros, a colección ou recompilación en formato dixital de cada unha das tarefas e reflexións que cada alumno irá ensamblado, mantendo e coidando.

O resultado final da parte práctica será defendido oralmente ao final do cuatrimestre.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	1	5	6
Seminario	2	5	7

Prácticas en aulas informáticas	30	45	75
Aprendizaxe-servizo	0	5	5
Lección maxistral	16.5	16.5	33
Cartafol/dossier	2	14	16
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas en aulas informáticas	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma. A última práctica consistirá na exposición e defensa dos traballos desenvolvidos.
Aprendizaxe-servizo	O ApS (Aprendizaxe-Servizo) é unha metodoloxía de ensino e aprendizaxe grazas á cal o alumnado pon en práctica coñecementos e desenvolven habilidades e actitudes mediante un servizo á comunidade. Combina dous elementos: aprendizaxe a través da experiencia e o servizo á comunidade. A participación neste proxecto será voluntaria. Formará parte da avaliación da materia para quen participara no mesmo
Lección maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ó alumnado tamen se realizará a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Faitic: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.
Prácticas en aulas informáticas	Para profundizar ou aclarar cuestións de tipo práctico vencellados á materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Realización de actividades de tipo teóricas.	15	A1	B1	C10	D1
			A2	B2	C13	D2
			A3	B3	C14	D3
			A4	B4	C25	D4
			A5	B5	C28	D5
				B6	C29	D6
				B7	C33	D7
				B8	C41	D8
				B9	C50	D9
				B10	C57	D12
				B11	C61	D13
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D21

Prácticas en aulas informáticas	Presentación/exposición I:	25	A1	B1	C10	D1
			A2	B2	C13	D2
	Producción das actividades prácticas de laboratorio.		A3	B3	C14	D3
	Proceso de elaboración colaborativo		A4	B4	C25	D4
			A5	B5	C28	D5
				B6	C29	D6
				B7	C33	D7
				B8	C41	D8
				B9	C50	D9
				B10	C57	D12
				B11	C61	D13
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D21
Cartafol/dossier	Presentación/exposición II: Resultados das actividades prácticas de laboratorio en formato e-portfolio (reflexión). Inclúe a defensa e a exposición do produto final.	30	A1	B1	C10	D1
			A2	B2	C13	D2
			A3	B3	C14	D3
			A4	B4	C25	D4
			A5	B5	C28	D5
				B6	C29	D6
				B7	C33	D7
				B8	C41	D8
				B9	C50	D9
				B10	C57	D12
				B11	C61	D13
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D21
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre os contidos teóricos da materia.	30	A1	B1	C10	D1
			A2	B2	C13	D2
			A3	B3	C14	D3
			A4	B4	C25	D4
			A5	B5	C28	D5
				B6	C29	D6
				B7	C33	D7
				B8	C41	D8
				B9	C50	D9
				B10	C57	D12
				B11	C61	D13
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D21

Other comments on the Evaluation

- Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2.5 puntos sobre 5) e nas prácticas (2.5 puntos sobre 5). As competencias non adquiridas na convocatoria de xuño serán avaliadas na de xullo e, de non superarse, non se gardarán as notas para o curso seguinte.

- Para ser calificados/as a través da avaliación continua requírese a asistencia do alumnado, ó menos, ó 70% das sesións prácticas e teóricas respetivamente. Outras situacións excepcionais que merezan un trato específico analizaranse no seu momento.

- As datas de realización do exame final-oficial, que realizará obrigatoriamente o alumnado non asistente para superar a materia serán as que figuran no calendario de exames da Facultade.

- O lugar de publicación das calificacións e da revisión será no taboleiro de anuncios do despacho do profesorado responsable e/ou na Plataforma Tema-Faitic ou en calquera outro espazo dixital que se lle especifique. Se o alumno/a non o especifica durante a primeira semana de clase, enténdese que da o seu permiso para que os seus datos (nome completo e DNI) aparezan nos listados de notas, tanto en Faitic como noutro espazo. A data de revisión será a publicada pola facultad ou no seu defecto polo profesorado.

- Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non as clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Na Web da Facultade pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado *datas exames*).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento**, Pirámide, 2011

Complementary Bibliography

Martínez Figueira, M.E. (coord), **TIC para a inclusión do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, Universidade de Vigo, 2013

Raposo Rivas, M., **Novas tecnoloxías aplicadas a educación: aspectos técnicos e didácticos**, Universidade de Vigo, 2002

Raposo Rivas, M. e Martínez Figueira, M.E. (coord), **As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible**, Toxosoutos, 2012

Romero Tena, R.; Gutiérrez-Castillo, J.J. e Puig Gutiérrez, M., **Libro de actas del I Congreso Internacional de Innovación y Tecnología Educativa en Infantil (CITEI'16)**, 2016

Recomendacións

Other comments

RECOMÉNDASE: 1) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamentalmente para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais. Máis de 3 faltas supón a presentación obrigatoria do alumno/a ao exame práctico da materia. 3 ou menos faltas terán que recuperarse do modo acordado coa profesora. 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, un tratamento de textos, unha base de datos e un programa de presentacións), do correo electrónico e Internet. 3) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no eido educativo. 4) Que o alumnado non asistente o comunique o antes posible para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van seguir. 5) Emprego efectivo e ético da tecnoloxía móbil na aula. 6) Dispor de conta en Gmail e Uvigo 7) Dispor de conta en Dropbox

IDENTIFYING DATA**Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos**

Subject	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos			
Code	O05G110V01104			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Sueiro Domínguez, Encarnación			
Lecturers	Sueiro Domínguez, Encarnación			
E-mail	encarnacion.sueiro.dominguez@sergas.es			
Web	http://			
General description	Trátase dunha materia de carácter básico, situada no primeiro curso do grao de educación infantil. Facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos psicolóxicos (memoria, cognición, linguaxe, etc.) ao longo do período de 0 a 6 anos. Estes coñecementos son nucleares na formación de mestres/as que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento de nenos e nenas a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D15 Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	A3	B2 B3 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	A2 A3	B2 B3 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	A2 A3	B2 B3 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	A2 A3 A5	B2 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15

Contidos

Topic	
Paradigmas e teorías do desenvolvemento humano.	Desenvolvemento psicolóxico. Estudo do desenvolvemento humano. Controversias conceptuais. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
Desenvolvemento físico e psicomotor dos 0 aos 6 anos.	Desenvolvemento prenatal e neonatal. Control do corpo e actividade psicomotriz. Esquema corporal. Lateralización. Desenvolvemento temperán da capacidade perceptiva.

Desenvolvemento comunicativo.	Inicios da comunicación e a interacción social. Comunicación preverbal. Intención comunicativa. Intersubxectividade. Significados e símbolos.
Desenvolvemento cognitivo e lingüístico entre os 0 e 6 anos.	Desenvolvemento da atención. Desenvolvemento da memoria e utilización de estratexias. Orixes da representación mental e sistemas de representación. Razoamento e utilización de regras. Desenvolvemento da linguaxe: fonolóxico morfosintáctico, semántico e pragmático. Comunicación, linguaxe e pensamento.
Desenvolvemento da personalidade e afectivo-emocional entre os 0 e 6 anos.	Temperamento e desenvolvemento da personalidade. Vocabulario básico/técnico elemental. A nosa orixe. Vínculo afectivo e apego. Desenvolvemento da emocións. Coidados básicos do corpo. Coñecemento dun mesmo: Autoconcepto e Autoestima. Identidade de xénero e roles. Abusos sexuais e como evitalos. Preguntas que adoitan realizar as e os menores.
Desenvolvemento social: interaccións e relacións sociais dos 0 aos 6 anos.	Coñecemento social e desenvolvemento de normas e valores. Relacións con iguais. Os irmáns. Interaccións sociais e xogo. Agresividade. Conduta prosocial. A parella, a familia e os vínculos familiares e a colaboración de todas as persoas nas actividades domésticas.
Contextos e factores do desenvolvemento na idade infantil	Contextos e factores do desenvolvemento na idade infantil

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	8	0	8
Traballo tutelado	13	14	27
Presentación	16	44	60
Traballo tutelado	6	20	26
Cartafol/dossier	5	20	25
Traballo	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia ou as directrices dos traballos ou actividades a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	Proposta e resolución de actividades e traballos de grupo na aula baixo a supervisión da docente.
Presentación	Presentación por escrito dos traballos realizados e a súa exposición, individualmente ou en grupo, na aula.
Traballo tutelado	O alumnado por escrito e oralmente na aula, actividades ou exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Atenderanse as dúbidas presentadas.
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas.
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Traballo tutelado	Exercicios, traballos e actividades realizadas na aula baixo as directrices ou supervisión do profesorado. Pode estar vinculada ao desenvolvemento de actividades autonomas do estudante.	40	B2 B3 B6	C1 C2 C4	D1 D2 D3
				C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Presentación	Presentación por escrito e exposición na aula, individualmente ou en grupos, dos traballos desenvolvidos.	20	B2 B3 B6	C1 C2 C4	D1 D2 D3
				C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Traballo tutelado	O estudante presenta por escrito e oralmente, actividades ou exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil.	20	B2 B3 B6	C1 C2 C4	D1 D2 D3
				C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Cartafol/dossier	Carpeta que inclúe de forma sistematizada un conxunto de documentos e evidencias realizados polos estudantes de xeito individual e colectivo que son indicadores de cal foi o seu traballo respecto a un proxecto de traballo determinado, na que debe mostrarse dominio abondo dos contidos, relacións significativas entre os contidos e debe estar expresada de xeito sistematizado e coherente.	20	B2 B3 B6	C1 C2 C4	D1 D2 D3
				C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15

Other comments on the Evaluation

No caso de que algún estudante non poida ser obxecto dunha avaliación continua presentará un traballo relacionado coa materia, que terá en conta os contidos da mesma. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Delval, J., **El desarrollo humano**, Siglo XXI, 1994

Palacios, J.; Marchesi, A. y Coll, C., **Desarrollo Psicológico y Educación Vol. 1**, Alianza editorial, 1999

Donaldson, M., **La mente de los niños**, Morata, 1979

Perinat, A., **Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico**, Editorial UOC, 2003

Complementary Bibliography

Corral, A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva 1. Introducción al desarrollo**, UNED, 2001

Giménez-Dasí, M. y Mariscal, S., **Psicología del desarrollo desde el Nacimiento a la Primera Infancia**, McGraw-Hill, 2008

Baltes, P. B., Reese, H. W. & Nesselroade, J. R., **Métodos de investigación en psicología evolutiva: enfoque del ciclo vital**, Morata, 1981

Berger, K.S. y Thompson, R.A., **Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia**, Editorial Médica Panamericana, 1997

Clemente, R. A. y Hernández, C., **Contextos de desarrollo psicológico y educación**, Aljibe, 1996

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D., **Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar**, Pirámide, 2006

Craig, G.J., **Desarrollo Psicológico**, Prentice-Hall Hispanoamericana, 1997

Delgado, B., **Psicología del Desarrollo. Desde la Infancia a la vejez**, McGraw-Hill, 2009

García Madruga, J.A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva, Vol. 2.**, UNED, 1997

García Madruga, J.A.; Gutiérrez Martínez, F. y Carriedo López, N., **Psicología evolutiva II. Desarrollo cognitivo y lingüístico. Vol. 1**, UNED, 2002

González, A.M., Fuentes, M.J., de la Morena, M.L. y Barajas, C., **Psicología del desarrollo: teoría y prácticas**, Aljibe, 1995

Hoffman, L., Paris, S. y Hall, E., **Psicología del desarrollo hoy (Vol. 1 y 2)**, McGraw-Hill, 1995

Martí Sala, E., **Psicología evolutiva: teorías y ámbitos de investigación**, Anthropos, 1991

Morrison, G.S., **Educación Infantil**, Pearson, 2005

Ortega, R., **Crece y aprende. Curso de Psicología del desarrollo para educadores**, Visor, 1999

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., **La familia como contexto de desarrollo humano**, Alianza, 2001

Papalia, D. y Olds, S.W., **Desarrollo humano**, McGraw-Hill Interamericana, 2010

Pérez, M., **Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo**, Alianza, 1995

Rice, F.P., **Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital**, Prentice-Hall, 1997

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coords.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicología: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Other comments

RECOMÉNDASE:

A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación.

A asistencia continuada ás sesións de clases para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes.

O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

IDENTIFYING DATA**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	005G110V01105			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Casado Neira, David			
Lecturers	Gómez Suárez, Águeda			
E-mail	dcneira@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/dcneira			
General description	Nesta materia abórdanse os aspectos sociais (nin pedagóxicos, nin didácticos) que inciden na educación primaria.			

Competencias

Code				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.			
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.			
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.			
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.			
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.			
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.			
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.			
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.			
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.			
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.			

- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C36 Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
- C37 Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C48 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

a. Poder usar as aportacións teóricas da socioloxía como unha ferramenta de análise e comprensión da realidade.	A1	B2	C1	D1
	A2	B5	C4	D2
	A3	B7	C10	D3
b. Analizar a educación (infantil) como un feito social, as funcións do sistema educativo, a súas transformacións e conflitos.	A4	B9	C11	D5
	A5	B10	C12	D6
		B11	C13	D7
c. Coñecer a evolución da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar para poder interactuar coas familias.		B12	C14	D8
			C23	D9
			C24	D10
d. Comprender as demandas institucionais da educación (infantil) no contexto actual (familia, relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible, impacto das linguaxes visuais).			C25	D11
			C26	D12
			C27	D13
			C28	D14
e. Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, a multiculturalidade e a interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostible.			C29	D15
			C30	D16
			C31	D17
			C36	D18
f. Poder levar a cabo e avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá.			C37	D19
			C43	D20
			C48	D21
g. Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (conxuntura económica, evolución do mercado de traballo, transformacións sociais...).			C62	
			C63	
			C64	
h. Adquirir destrezas para recabar información e analizala sobre os puntos anteriores a través do traballo autónomo e en equipo.			C66	
			C67	
i. Comprensión de textos complexos, resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.				
j. Competencias para tarefas colaboradoras: capacidade de escoitar e comprender os demais, capacidade para facerse entender (oral, escrita), adaptación e calendarios de traballo e a cumprimentación das tarefas e os tempos, adaptar e reorganizar o traballo, asumir a responsabilidade propia e do grupo.				

Contidos

Topic	
Conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	Teorías clásicas da socioloxía da educación. Socialización, educación, escolarización, instrución.
Socioloxía da familia e da infancia.	A infancia como categoría social. Infancia e escolarización. A familia contemporánea.
Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo, políticas educativas.	Demandas sociais da educación e reformas educativas.
Educación e cidadanía.	Xénero, multiculturalidade, discriminación, inclusión social, participación na vida política e económica...).
Culturas familiares e cultura escolar.	Reproducción cultural e factores sociais do rendemento escolar (clase, xénero...).
Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.	Escola, familia e comunidade.
Currículo oculto e socialización na aula.	Reproducción social e cultural.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	O centro educativo como escenario social.
Impacto e uso das tecnoloxías na educación.	Os media na educación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	0	28
Seminario	8	8	16
Traballo tutelado	13	42	55
Exame de preguntas obxectivas	2	34	36
Traballo	2	13	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas
Traballo tutelado	Realización de actividades de investigación.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Titoría en grupo
Traballo tutelado	Traballos tutelados
Tests	Description
Traballo	Traballos e proxectos

Avaliación

Description		Qualification	Training and Learning Results			
Seminario	Avaliación continua (seguimento do traballo en aula e traballo autónomo)	25	A1	B2	C1	D1
			A2	B7	C10	D2
			A3	B9	C11	D3
			A4	B10	C13	D5
			A5	B11	C14	D6
				B12	C23	D7
					C24	D8
					C28	D9
					C29	D10
					C31	D11
					C48	D12
					C63	D13
					C64	D14
					C66	D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
Traballo tutelado	Memoria do traballo de investigación (proxecto e resultados)	35	A1	B2	C1	D1
			A2	B5	C10	D2
			A3	B7	C11	D3
			A4	B9	C13	D5
			A5	B10	C14	D6
				B11	C23	D7
				B12	C24	D8
					C28	D9
					C29	D10
					C30	D11
					C31	D12
					C48	D13
					C62	D14
					C63	D15
					C64	D16
					C66	D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Exame de preguntas obxectivas	Exame final sobre os contidos teóricos da materia	40	A1	B2	C1	D1
			A2	B5	C10	D2
			A3	B7	C11	D3
			A4	B9	C13	D5
			A5	B10	C14	D6
				B11	C23	D7
				B12	C24	D8
					C28	D9
					C29	D10
					C30	D11
					C31	D12
					C48	D13
					C62	D14
					C63	D15
					C64	D16
					C66	D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia é imprescindible: cumprir os prazos de traballo establecidos ao comezo do curso, aprobar o exame tipo test e a memoria final do traballo de investigación. No caso de non superar a materia, a parte e competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo do mesmo ano académico, e de fin de carreira do inmediatamente seguinte. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnos e alumnas, asistentes ou non asistentes. Ver datas dos exames na web da Facultade.

Segundo acordo adoptado en Xunta de Centro:

- De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.
- Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández Enguita, Mariano, **La escuela a examen**, Pirámide, 1999

Giner, Salvador; Lamo de Espinosa, Emilio; Torres, Cristóbal (eds.), **Diccionario de sociología**, Alianza Editorial, 1998

Macionis, John J.; Plummer, Ken, **Sociología**, Prentice Hall, 1999

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Comunicación: Lingua galega				
Subject	Comunicación: Lingua galega			
Code	O05G110V01201			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Iglesias Álvarez, Ana María			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	A especialidade de Grao en Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Infantil deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.			

Competencias	
Code	
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade
D18	Lideranza

Resultados de aprendizaxe	
Expected results from this subject	Training and Learning Results
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	D3 D11 D13 D14
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	D1 D2 D3 D11 D13 D15
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	D1 D3 D13 D17
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	D3 D15

Coñecer a gramática da lingua galega.	D1 D3 D12 D15
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	D3 D18
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	D1 D3 D7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	D3 D7 D11 D12 D15

Contidos

Topic

Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
Léxico e Formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	13	17	30
Traballo tutelado	4	22	26
Presentación	0	10	10
Actividades introdutorias	6	0	6
Lección maxistral	26	48	74
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.

Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos os dous enfoques: como se elabora un texto, cales son as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder á hora de transmitir unha información, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.
Presentación	Exposición oral dun tema de libre elección durante un mínimo de dez minutos. O tema debe ter o praxe previo do profesor.
Actividades introdutorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar cada alumno para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame semellante ao que o discente deberá afrontar para superar a materia. Explicación das modalidades básicas na elaboración dun texto escrito.
Lección maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición dos temas da materia, incidindo nas dificultades e nos erros máis comúns.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema acabado de tratar e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos enfoques: como se elabora un texto, as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder para transmitir unha información de forma precisa e clara, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Probas e exercicios variados. Actividades de aula, de expresión oral e escrita.	30	D1 D2 D3 D7 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18
Traballo tutelado	Proxectos tutelados de expresión oral e/ou escrita. Priorizaranse os formatos dixitais.	30	D1 D2 D3 D7 D13 D15 D17
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter práctico.	40	D1 D3 D7 D13 D15

Other comments on the Evaluation

É preciso obter unha cualificación mínima de catro sobre dez para optar ao cálculo da media da nota final da materia.

Na segunda convocatoria aplicárase o mesmo sistema de avaliación.

Por se puidesen producirse cambios de última hora, consultar día/hora/lugar do exame na web da Facultade (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. e Xove, X., **Gramática da lingua galega.**, Galaxia, 2001

ILG/RAG, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, ILG/RAG, 2004

Real Academia Galega, **Dicionario da lingua galega**, RAG, -

Complementary Bibliography

VV.AA., **Dicionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos**, Vigo, Xerais, 2007,

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II, III e IV**, A Nosa Terra, 2002-2006

Graxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., **Manual de lingua galega I e III**, Xerais, 2002

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., **Gramática galega**, Xerais, 1986

López Viñas, X., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, Baía Edicións, 2011

Recomendacións

Other comments

Estratexias de aprendizaxe

Os estudantes que queiran superar a materia sen dificultades deben atender aos seguintes consellos:

O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico.

Para reforzar axeitadamente a aprendizaxe, os alumnos deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor, sen consultar cos compañeiros nin recorrer ao material de estudo. Os exercicios só serán eficaces de realizárense despois do estudo diario da materia impartida.

É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe. Deste xeito, pódese obter un coñecemento da lingua que podemos cualificar de intuitivo e que ten gran rendemento á hora de fixar as formas e as estruturas correctas dun idioma.

Practicar a expresión oral resulta indispensable. Na avaliación desta destreza conta tanto a fluidez como a corrección.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Desenvolvemento motor				
Subject	Educación: Desenvolvemento motor			
Code	O05G110V01202			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Díaz Pereira, María del Pino Reguera López de la Osa, Xoana			
Lecturers	Díaz Pereira, María del Pino Reguera López de la Osa, Xoana			
E-mail	xreguera@uvigo.es pinod@uvigo.es			
Web				
General description	As condutas motrices desempeñan un papel transcendental no desenvolvemento e aprendizaxe durante a primeira infancia. A importancia do estudo das características e evolución dos cambios que se producen na motricidade infantil é innegable, xa que coñecendo mellor como se aprende, podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.

C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 0 a 6 anos.	A1	B1	C1	D1
	A2	B10	C2	D2
	A5		C4	D15
			C15	D21
			C53	
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor.	A1	B1	C1	D2
	A2	B2	C21	D3
	A3	B3	C53	D5
	A4	B4		D6
		B5		D7
		B11		D8
				D9
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D20
				D21

Coñecer, empregar e interpretar os resultados dos diferentes instrumentos de medida e avaliación da aprendizaxe e o desenvolvemento motor.	A1	B1	C2	D1
	A2	B8	C4	D2
	A3	B12	C23	D3
	A4		C24	D5
			C25	D6
			C26	D7
			C36	D8
			C44	D13
				D15
				D21
Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención persoalizada en función do nivel de competencia motora.	A1	B3	C21	D11
	A2	B5		D12
	A3	B9		D19
	A4			
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos/as.	A1	B3	C2	D2
	A2	B4	C4	D3
	A3	B10	C15	D7
	A4	B11	C16	D8
			C18	D12
				D14
				D17
				D20

Contidos

Topic

BLOQUE INTRODUCTORIO. Desenvolvemento e aprendizaxe motora. Conceptos xerais e modelos explicativos.	1. O ser humano/neno como un todo integral 2. A conduta motora é ALGO MÁIS que o movemento observable, é un proceso e non só un resultado. 3. A diversidade de tarefas motrices 4. Múltiples capacidades subxacen ao movemento. 5. A conduta motora evoluciona desde os movementos reflexos do recentemente nado, ata as habilidades motrices específicas máis complexas, 6. Que factores ou procesos actúan nestes cambios? Desenvolvemento, maduración, crecemento, aprendizaxe 7. A aprendizaxe motora: como aprendemos e elementos implicados na aprendizaxe
--	--

BLOQUE I. Factores constitutivos da competencia motriz, concepto e desenvolvemento. Os primeiros movementos, control e conciencia corporal, esquema corporal, actividade tónico-postural, lateralidade, respiración, relaxación, sensopercepción, habilidades corporais e manipulativas.

1. AS CAPACIDADES PERCEPTIVO-MOTRICES. CONCEPTO E PAUTAS EVOLUTIVAS NA PRIMEIRA INFANCIA.

- 1.1. Percepción corporal. O esquema corporal
Factores que integran a dimensión da corporalidade
Trastornos psicomotores da concienciación corporal
- 1.2. Percepción espacial. Espacialidade.
Factores que integran percepción espacial
Trastornos relacionados coa percepción espacial
- 1.3 Percepción temporal.
Factores que integran a percepción temporal
Trastornos na percepción temporal

2. As CAPACIDADES COORDINATIVAS. CONCEPTO E PAUTAS EVOLUTIVAS NA PRIMEIRA INFANCIA.

- 2.1. Coordinación dinámica xeral
- 2.2. Coordinación segmentaria
- 2.3. Coordinación visomotora

3. CONCEPTO, CLASIFICACIÓN E PAUTAS EVOLUTIVAS DAS HABILIDADES MOTRICES

3.1 HABILIDADES MOTRICES CORPORAIS

- A marcha
- A carreira
- O salto
- O xiro

3.2. HABILIDADES MOTRICES MANIPULATIVAS

- Lanzamento
- Recepción
- Golpeo
- Patada

BLOQUE II. Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención

1. CONCEPTOS XERAIS SOBRE AVALIACIÓN MOTRIZ

- 1.1. Para que se avalía?
- 1.2. Cando se avalía?
- 1.3. Que se avalía?

2. PROBAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PSICOMOTRIZ PARA A ETAPA DE 0-6

- 2.1. Laboratorio e aparellos para avaliar coordinación motora
- 2.2. Escala de avaliación da psicomotricidade en idade Preescolar (EPP)
- 2.3. MABC-2

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	4	10	14
Estudo previo	4	12	16
Presentación	4	10	14
Prácticas de laboratorio	22	23	45
Lección maxistral	14	21	35
Cartafol/dossier	4	20	24
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolverá exercicios de diferente índole (mapas conceptuais, estudo de casos, deseño follas observación...) vinculados ao marco conceptual desenvolvido na sesión maxistral.
Estudo previo	Trátanse de actividades dirixidas a motivar e tomar contacto de cara á iniciación a un bloque temático. Farase basicamente a través da lectura de artigos ou outros recursos bibliográficos.
Presentación	Exposición escrita e oral por parte do alumnado ante o docente e compañeiros dun tema relacionado cun problema o situación abordado nas prácticas de laboratorio.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas coa finalidade de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse no laboratorio de avaliación motora ou ben na aula de educación física.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Estudo previo	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Prácticas de laboratorio	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Presentación	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Cartafol/dossier	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Presentación	Exposición e defensa dun deseño de intervención para estimular o desenvolvemento motor na etapa de Educación Infantil	30	B1 B2 B3 B4 B5 B9 B11	C1 C2 C4 C15 C21 C23 C24 C25 C26 C36 C44 C53	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Cartafol/dossier	Elaboración de informes de prácticas de avaliación de desenvolvemento motor.	30	B2 B3 B11	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C23 C24 C25 C26 C36 C44	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D15 D17 D21
Exame de preguntas obxectivas	A proba de avaliación consistirá nun exame escrito tipo test que recollerá cuestións teóricas e prácticas relacionadas cos bloques de contidos que conforman a materia.	40	B1 B8 B9 B10 B12	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C24 C44 C53	D1 D7

Other comments on the Evaluation

SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA (PARA ALUMNOS QUE ASISTEN Ao 80% DE CLASES TEÓRICAS E PRÁCTICAS)

Para optar por este sistema de avaliación é imprescindible a asistencia ao 80% das prácticas .

PROBA OBXETIVA	PORTAFOLIOS	INTERVENCIÓN
40% (4 puntos)	30% (3 puntos)	30% (3 puntos)

Para superar a materia en necesario alcanzar o 50% en cada apartado obxecto de avaliación.

SISTEMA DE AVALIACIÓN PARA ALUMNADO QUE NON ASISTEN A CLASES TEÓRICAS E PRÁCTICAS

Para alumnado non asistente ou que non alcanzan o 80% da asistencia, a avaliación de competencias teórica

AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS TEÓRICAS 50%	AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS PRÁCTICAS 50%
A avaliación para alumnado non asistente realizarase mediante exame escrito que contén preguntas de desenvolvemento e preguntas tipos test. O manual de referencia para a preparación da parte teórica da materia é o seguinte: Granda, J., & Alemany, I. (2003). Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Barcelona: Paidós Educación Física	A avaliación para alumnado non asistente realizarase mediante exame escrito e versará sobre procedementos e competencias desenvolvidas nas clases prácticas. En FAITIC poderá atoparse unha descrición detallada de todas as prácticas desenvolvidas ao longo do curso.

As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán superarse na convocatoria de xullo. As competencias superadas mantéñense. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

É importante a participación nas primeiras sesións da materia para comprender o proceso do seu desenvolvemento. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma TEMA a disposición dos alumnos/as

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Granda, J., & Alemany, **Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Una perspectiva educativa**, Paidós Educación Física, 2002

Perez, L., Hernandez, F., Marín, M., & Sicília, A, **Control y aprendizaje motor.**, Editorial Síntesis, 1999

Francisco Ruiz, J. & García Montes, M.E., **Desarrollo de la motricidad a través del juego: materiales convencionales y no convencionales como recursos metodológicos**, Gymnos, 2001

Henderson, S. E., Sugden, D. A., & Barnett, A. L., **MABC-2: Batería de evaluación del movimiento para niños-2**, PsychCorp, 2012

Mayolas, M. C., **Un nuevo test de valoración de la lateralidad para los profesionales de la educación física. Apunts. Educación Física y Deportes, 71, 14-22.**, Nº 71, 14-22, Apunts. Educación Física y Deportes, 2003

Bruininks, R. H., **Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency, (BOT-2)**, Pearson Assessment, 2005

Complementary Bibliography

Fernández, E., Gardoqui, M.L. y Sánchez, F., **Evaluación de las habilidades motrices básicas**, Inde Publicaciones, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/O05G110V01503

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

1. Asistir ao primeiro día de clase resultarache moi beneficioso para comprender os obxectivos xerais da materia e a súa dinámica organizativa. Na primeira sesión da materia achegarase unha visión de conxunto e anticiparase as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Será especialmente importante acudir ás titorías das profesoras, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade TEMA. Nela poderás atopar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.
3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo, ábreche as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE encontrarás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes encontrar na nosa Universidade.

IDENTIFYING DATA**Educación: Organización do centro escolar**

Subject	Educación: Organización do centro escolar			
Code	O05G110V01203			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Raposo Rivas, Manuela			
Lecturers	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
E-mail	mraposo@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias

Code				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil			
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes			
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten			
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.			
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.			
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.			
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.			
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.			
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo			
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.			
C31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.			
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.			
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.			
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro			
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.			
D1	Capacidade de análise e síntese			
D2	Capacidade de organización e planificación			
D3	Comunicación oral e escrita			
D4	Coñecemento de lingua estranxeira			

D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
2.Coñecer a lexislación que regula as escolas de educación infantil e a súa estrutura e os modelos de organización do espazo en educación primaria.	A3		C27 C31 C64	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D21
3. Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	A3 A5	B1 B2 B9 B10 B11	C20 C21 C59	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D21
4. Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	A2 A5	B1 B2	C20 C21 C29 C66	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D16 D18

5. Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo.	A1	B1	C21	D1
		B2	C31	D2
			C59	D3
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D17
				D22
6. Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna co fin de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo na aula e no espazo de xogo identificando as peculiaridades do período de 0-3 anos e de 3-6 anos.	A1	B1	C21	D1
		B2	C29	D2
			C59	D3
				D6
				D7
				D8
				D9
				D11
				D13
				D14
				D17
				D18
				D20
7. Ter unha imaxe realista de se mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	A2	B1	C32	D1
		B2	C59	D2
			C66	D3
				D6
				D7
				D8
				D9
				D13
				D15
				D20
				D21
8. Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e os procesos de ensino aprendizaxe nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	A1	B1	C27	D1
		B2	C31	D2
			C66	D3
				D6
				D7
				D8
				D9
				D13
				D21
9. Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos en función de diferentes modelos didácticos e das características e necesidades do alumnado.	A1	B1	C20	D1
		B2	C21	D2
			C31	D3
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D15
				D16
				D17
				D20

10. Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en educación infantil e aplicalas na aula.	A1	B1	C12 C21 C27 C30 C31 C66	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D13 D19 D20 D21
11. Participar na definición de proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de control de calidade.	A1	B1 B2	C8 C20 C21 C26 C30 C31 C32	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Contidos

Topic

1. FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1. A organización escolar. 1.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas de xestión pedagóxica e administrativas. 1.3. O centro e a comunidade educativa.
2. SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1. A estrutura do sistema escolar: características e niveis.
3. SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1. Autonomía institucional. 3.2. Formulacións institucionais.
4- SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1. A estrutura organizativa 4.2. Organización dos recursos humanos. 4.3. Organización dos recursos materiais. 4.4. A organización dos recursos funcionais.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.-A participación nos centros educativos. 5.2.-O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.-O conflito nas organizacións educativas.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	6.1.-A dirección nas organizacións educativas. 6.2.-Os proxectos de dirección.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/ DESENVOLVEMENTO ORGANIZATIVO	6.3.-Da dirección ao liderado. 7.1.-Avaliación de centros. 7.2.-Análise de experiencias de organización. 7.3.-Referencia de modelos e elementos. estudados a centros de educación infantil.
8.- ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.-Análise de experiencias de organización. 8.2.-Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación infantil.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRACTICUM	9.1.-Achegas da organización escolar ao Practicum.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Seminario	10	20	30
Seminario	12	8	20
Traballo tutelado	12	24	36
Lección maxistral	14	42	56
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Seminario	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundar os contidos da materia. É dicir, utilizaranse como complemento das clases teóricas. Computan na avaliación continua.
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe. Computan na avaliación continua.
Traballo tutelado	Nos traballos de aula os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua.
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lóxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. Computa na avaliación continua.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Se atenderán las dudas planteadas en cada sesión.
Seminario	Nos grupos pequenos cada quince días
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas en cada sesión.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Seminario	Na avaliación desta actividade terase en conta a búsqueda de documentación, lecturas e intervencións realizadas	5	A1	B1	C8	D1
			A2	B2	C12	D2
			A3	B9	C20	D3
			A5	B10	C21	D4
				B11	C26	D5
					C27	D6
					C29	D7
					C30	D8
					C31	D9
					C32	D11
					C59	D12
					C64	D13
					C66	D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22

Seminario	Durante a realización das titorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continúa e formativa utilizando os procedementos de: observación (rexistros, listas de control, etc.).	25	A1 B1 C8 D1 A2 B2 C12 D2 A3 B9 C20 D3 A5 B10 C21 D4 B11 C26 D5 C27 D6 C29 D7 C30 D8 C31 D9 C32 D11 C59 D12 C64 D13 C66 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Traballo tutelado	Na avaliación dos traballos de aula teranse en conta os seguintes criterios: 1º.- Aspectos formais (15%) 2º.- Calidade de/os traballos (70%) 3º.- Exposición oral e resposta ás preguntas expostas (15%)	10	A1 B1 C8 D1 A2 B2 C12 D2 A3 B9 C20 D3 A5 B10 C21 D4 B11 C26 D5 C27 D6 C29 D7 C30 D8 C31 D9 C32 D11 C59 D12 C64 D13 C66 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Lección maxistral	Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a asistencia e a participación dos estudantes.	10	A1 B1 C8 D1 A2 B2 C12 D2 A3 B9 C20 D3 A5 B10 C21 D4 B11 C26 D5 C27 D6 C29 D7 C30 D8 C31 D9 C32 D11 C59 D12 C64 D13 C66 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Para aprobar é necesario obter o 60% das respostas correctas.	50	A1	B1	C8	D1
			A2	B2	C12	D2
			A3	B9	C20	D3
			A5	B10	C21	D4
				B11	C26	D5
					C27	D6
					C29	D7
					C30	D8
					C31	D9
					C32	D11
					C59	D12
					C64	D13
					C66	D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22

Other comments on the Evaluation

A nota final da materia ten dúas compoñentes:

1. A/s puntuación/s obtidas pola asistencia aos grupos GG, GM e GT e os traballos realizados nos GT (AVALIACIÓN CONTINUA), que no seu conxunto supoñen como máximo un 50% da cualificación. Para ter en conta esta puntuación o alumno debe obter como mínimo un 25%. Neste caso, esta nota súmase á obtida no exame tipo test (se neste se obteén un 25% como mínimo). Se non alcanza esta porcentaxe, non se ten en conta na nota final, é dicir, non se suma á cualificación obtida no exame tipo test ao que se alude no punto seguinte.
2. A cualificación obtida na PROBA TIPO TEST (exame), que no seu conxunto supón como máximo un 50% da mesma. Para ter en conta esta puntuación o alumno debe obter como mínimo un 25%. Se non alcanza esta porcentaxe, non se ten en conta a puntuación obtida no punto anterior. Neste caso, a nota final sera a que obteña no exame tipo test (máximo 50%), é dicir, neste caso a nota máxima sería un 5 ou menos de 5.
3. As dúas compoñentes anteriores da nota final téñense en conta só se en ambos os casos se obtén o 25% como mínimo. É dicir, a asistencia suma só coa cualificación do exame se é $\geq 25\%$, e se a cualificación do exame é $\geq 25\%$.
4. Para superar a materia, a nota do exame ten que ser, como mínimo, un 50% do valor da mesma, no caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota do apartado 1, manterase para a convocatoria extraordinaria. Se non se supera esta, xa non se ten en conta na repetición da materia.

Con independencia da súa asistencia ou non a ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. Ver convocatorias de exames na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Zabalza Beraza, M. A., **LA CALIDAD DE LA EDUCACIÓN INFANTIL**, Narcea, 2005

García Rodríguez, Mª L., **ORGANIZACIÓN INFANTIL**, Escuela Española, 1996

Selmi, L. y Turrina, A., **LA ESCUELA INFANTIL A LOS TRES AÑOS**, Morata/MEC, 1999

Selmi, L. y Turrina, A., **LA ESCUELA INFANTIL A LOS CUATRO AÑOS**, Morata/MEC, 1999

Selmi, L. y Turrina, A., **LA ESCUELA INFANTIL A LOS CINCO AÑOS**, Morata/MEC, 1999

Zabalza Beraza, M. A. (Dir), **A EDUCACIÓN INFANTIL EN GALICIA**, Consellería de Educación y Ordenación Universitari, 1998

Santos Guerra, M. A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., **LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS MODELOS**, FUNDEC, 2001

Complementary Bibliography

Pérez Gómez, A. I., **LA CULTURA ESCOLAR EN LA SOCIEDAD NEOLIBERAL**, 2^a 1999, Morata, 1998

Cid Sabucedo, A., **MACRO-ORGANIZACIÓN ESCOLAR. EL SISTEMA EDUCATIVO, ESTRUCTURA Y CARACTERÍSTICAS**, Departamento de Didáctica y Organización Escolar, 1996

Cantón Mayo, I., **LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS MODELOS**, FUNDEC, 2000

González González, M^a. T. (Coordinadora), **ORGANIZACIÓN Y GESTIÓN DE CENTROS ESCOLARES**, Pearson Prentice Hall, 2003

Lorenzo Delgado, M., **ORGANIZACIÓN ESCOLAR. LA CONSTRUCCIÓN DE LA ESCUELA COMO ECOSISTEMA**, Ediciones Pedagógicas, 1996

Cid Sabucedo, A., **LOS PROYECTOS DE DIRECCIÓN**, Auria, 2000

Cid Sabucedo, A., **EL CLIMA ECOLAR**, Tórculo, 2002

Gimeno Sacristan, J., **EL VALOR DEL TIEMPO EN EDUCACIÓN**, Morata, 2008

Gimeno Sacristan, J., **EL SISTEMA EDUCATIVO. UNA MIRADA CRÍTICA**, WOLTERS KLUWER EDUCACION, 2004

Grau Rubio, C., **EDUCACIÓN ESPECIAL. DE LA INTEGRACIÓN ESCOLAR A LA ESCUELA INCLUSIVA**, Promolibro, 1998

Gaher Thurler, M. y Maulini, O., **LA ORGANIZACIÓN DEL TRABAJO ESCOLAR: UNA OPORTUNIDAD PARA REPENSAR LA ESCUELA**, Graó, 2010

Cid Sabucedo, A., **PRACTICUM I: PRÁCTICAS DE OBSERVACIÓN Y DE INVESTIGACIÓN. APLICACIÓN SOBRE EL CONTEXTO DONDE SE REALIZA LA ENSEÑANZA**, Copytema, 1996

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Educación: Tutoría e orientación coa familia/O05G110V01303

Aspectos didácticos e organizativos da educación especial/O05G110V01908

Bases pedagóxicas da educación especial/O05G110V01909

Prácticas externas: Practicum/O05G110V01981

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Other comments

Tendo en conta que os contidos desta materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates, decisións, desde os ámbitos político, administrativo, económico e social sería conveniente para poder estar ao día a lectura de, entre outras, as revistas Comunidade Escolar (<http://comunidad-escolar.pntic.mec.es/854/portada.html>) e Participación Educativa (http://www.educacion.es/cesces/revista/presentacion_revista.htm), así como dalgún xornal.

IDENTIFYING DATA**Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación**

Subject	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación			
Code	O05G110V01204			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Vieites García García, Manuel F.			
Lecturers	Diéguez García, Nuria Vieites García García, Manuel F.			
E-mail	mvieites@uvigo.es			
Web				
General description	Como materia de formación básica, a denominada Educación. Teoría e Institucións contemporáneas, da Educación ten como finalidade introducir ao futuro graduado no universo educativo a través da análise da educación como práctica cultural presente en todas as sociedades, e estreitamente relacionada con cuestións sociais, económicas e políticas. Persegue que o futuro graduado coñeza e valore, nunha perspectiva crítica, o concepto de educación, os seus procesos, axentes e institucións, xunto coa súa evolución histórica e o proceso de configuración do sistema educativo. Busca igualmente unha comprensión histórica, contextual e crítica do fenómeno educativo, que oriente finalmente a súa praxe profesional nunha perspectiva reflexiva e transformadora. Tamén se analizan os aspectos básicos do desenvolvemento histórico da educación en España e en Galicia, prestando especial atención á Educación Infantil, e ao proceso de configuración da profesión docente nesta etapa educativa.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.

- C12 Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C14 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D21 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Analiza, comprende e avalia a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan distintas teorías contemporáneas da educación	A1	B1	C1	D1
	A2	B3	C3	D2
	A3	B4	C10	D3
	A4	B5	C12	D5
		B9	C13	D6
		B12	C14	D7
			C19	D8
			C21	D9
			C22	D11
			C23	D12
			C24	D13
			C25	D14
			C26	D15
			C27	D16
			C28	D17
			C29	D18
			C32	D19
			C41	D21
			C59	
			C60	
			C62	
			C66	
Analiza a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos.	A1	B1	C1	D1
	A2	B5	C3	D2
	A3	B9	C5	D3
		B11	C13	D5
		B12	C14	D6
			C27	D7
			C28	D8
			C41	D9
			C62	D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D21
Desenvolve un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	A1	B1	C1	D1
	A3	B5	C6	D2
		B11	C13	D3
		B12	C14	D5
			C23	D6
			C24	D7
			C25	D8
			C26	D9
			C27	D11
			C30	D12
			C31	D13
			C44	D14
			C59	D15
			C60	D16
			C62	D17
			C63	D18
			C64	D19
				D21

Valora a acción educativa do mestre na educación infantil como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagoxicamente a súa intervención

A1 B1 C1 D1
A2 B5 C13 D2
A3 B7 C14 D3
B9 C19 D5
B12 C20 D6
C28 D7
C29 D8
C61 D9
D11
D12
D13
D14
D15
D16
D17
D18
D19
D21

Contidos

Topic	
I. CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN	Concepto de educación. Dimensións da educación. Educación en valores. Pares da educación. O universo educativo.
II. O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	Saber pedagóxico e coñecemento científico. A pedagogía como ciencia e disciplina. O coñecemento da educación e as ciencias da educación. Achegas para a praxe educativa.
III. AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	Relacións familia, escola e comunidade. A profesión docente e o proceso de comunicación. Do centro escolar á cidade educadora. Movementos e institucións educativas.
IV. TEORÍAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS	Antecedentes e inicio da modernidade pedagóxica. A escola nova. Teorías socialistas. Teorías antiautoritarias. Teorías personalistas. Teorías críticas coa institución escolar. A teoría educativa no inicio do século XXI.
V. HISTORIA DA EDUCACIÓN INFANTIL	Nacemento e desenvolvemento dos sistemas educativos. Evolución da normativa educativa en España e Galicia. A escola infantil na súa historia e no momento actual.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Lección maxistral	20	30	50
Debate	8	8	16
Resolución de problemas	7.5	7.5	15
Seminario	8	8	16
Traballo tutelado	7	7	14
Traballo tutelado	0	32	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	2	2
Exame de preguntas obxectivas	0	1	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación das persoas responsables da docencia e do programa da materia. Avaliación inicial de expectativas, coñecementos e actitudes.
Lección maxistral	Exposición por parte das persoas responsables da docencia dos contidos da materia e das bases teóricas e directrices do traballo a desenvolver polo estudiantado.
Debate	O alumnado comentará e analizará nunha perspectiva reflexiva e crítica cuestións cunha orientación teórica e práctica vinculadas cos contidos básicos da materia.
Resolución de problemas	Orientados a analizar casos, estudo de situacións, comentar textos ou afondar ou complementar os contidos da materia.
Seminario	Actividades enfocadas ó traballo sobre un tema específico. Empregaránse como complemento das sesións maxistrais, para desenvolver competencias instrumentais relacionadas co marco teórico da materia.
Traballo tutelado	Terán como finalidade a exposición de comentarios, recensións, actividades ou traballos de tipo individual e/ou colectivo por parte do alumnado con debate posterior.

Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar de forma individual e/ou grupal varios traballos sobre algúns dos temas vinculados cos contidos da materia.
-------------------	--

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas.
Debate	Aclaracións personalizadas no desenvolvemento do debate, así como revisión do incumplimento das normas establecidas.
Resolución de problemas	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas.
Traballo tutelado	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas.
Traballo tutelado	Atención personalizada en relación a calquera duda así como asesoramento no desenvolvemento do traballo tutelado.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Asistencia e participación activa nas actividades de aula.	20	A1	B1	C1	D1
			A2	B3	C3	D2
			A3	B4	C5	D3
			A4	B5	C6	D5
				B7	C10	D6
				B9	C12	D7
				B11	C13	D8
				B12	C14	D9
					C19	D11
					C20	D12
					C21	D13
					C22	D14
					C23	D15
					C24	D16
					C25	D17
					C26	D18
					C27	D19
					C28	D21
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C41	
					C44	
					C59	
					C60	
					C61	
					C62	
					C63	
					C64	
					C66	

Traballo tutelado	Traballos, comentarios ou recensións a realizar.	20	A1	B1	C1	D1
			A2	B3	C3	D2
			A3	B4	C5	D3
			A4	B5	C6	D5
				B7	C10	D6
				B9	C12	D7
				B11	C13	D8
				B12	C14	D9
					C19	D11
					C20	D12
					C21	D13
					C22	D14
					C23	D15
					C24	D16
					C25	D17
					C26	D18
					C27	D19
					C28	D21
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C41	
					C44	
					C59	
					C60	
					C61	
					C62	
					C63	
					C64	
					C66	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de carácter escrito no que se deberán analizar documentos ou desenvolver cuestións vinculadas cos eixes temáticos do programa.	25	A1	B1	C1	D1
			A2	B3	C3	D2
			A3	B4	C5	D3
			A4	B5	C6	D5
				B7	C10	D6
				B9	C12	D7
				B11	C13	D8
				B12	C14	D9
					C19	D11
					C20	D12
					C21	D13
					C22	D14
					C23	D15
					C24	D16
					C25	D17
					C26	D18
					C27	D19
					C28	D21
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C41	
					C44	
					C59	
					C60	
					C61	
					C62	
					C63	
					C64	
					C66	

Exame de preguntas obxectivas	Proba de resposta curta na que o alumnado deberá escoller a resposta correcta a unha pregunta entre varias posibles.	35	A1	B1	C1	D1
			A2	B3	C3	D2
			A3	B4	C5	D3
			A4	B5	C6	D5
				B7	C10	D6
				B9	C12	D7
				B11	C13	D8
				B12	C14	D9
					C19	D11
					C20	D12
					C21	D13
					C22	D14
					C23	D15
					C24	D16
					C25	D17
					C26	D18
					C27	D19
					C28	D21
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C41	
					C44	
					C59	
					C60	
					C61	
					C62	
					C63	
					C64	
					C66	

Other comments on the Evaluation

O alumnado deberá comunicar ao profesorado por cal dos dous procesos de avaliación vai optar na primeira quincena do curso, agás no caso do alumnado que perda o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia. Calquera outra circunstancia, deberá ser comunicada ao profesorado para os efectos da avaliación.

Avaliación continua para o alumnado asistente. (según detallado anteriormente)

Para obter unha cualificación positiva o alumnado deberá acadar o 50% de cada unha das porcentaxes.

O alumnado asistente que non supere o proceso de avaliación continua deberá realizar unha proba extraordinaria seguindo as instrucións do profesor coa finalidade de traballar aqueles contidos non superados e acadar as competencias a eles asociadas.

Avaliación de non asistentes. Terán a consideración de non asistentes aqueles alumnos/as que non teñan acadado o 80% da asistencia. A ficha con foto e datos persoais deberá ser entregada ao profesorado nas dúas primeiras semanas de clase. Para a superación da materia deberá acadarse o 50% de todos os apartados sinalados na avaliación. A avaliación para o alumnado seguirá o mesmo patrón que para os non asistentes, modificando o apartado "traballos de aula", quedando do seguinte xeito:

1. Desenvolvemento teórico-práctico de un ou varios subtemas do programa. 2 puntos.
2. Traballo individual programado co profesorado que poderá consistir na lectura e comentario dun libro: 2 puntos.
3. Proba escrita (tipo test e de desenvolvemento) que consistirá no desenvolvemento de subtemas incluídos no temario: 6 puntos.

IMPORTANTE: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. No caso de superar algunha das partes da materia conservarase a cualificación para o mesmo curso académico, debendo superar unicamente as probas nas que non se obtivera a cualificación mínima sinalada máis arriba.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Carreño, M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Síntesis, 2000
Colom, A. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 2005
Negrín, O. & Vergara, J., **Teorías e institucións contemporáneas de Educación**, Ramón Areces, 2005
Pozo Andrés, Mª M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Biblioteca Nueva, 2009
Sarramona, J., **Teoría de la Educación. Reflexión y normativa pedagógica**, Ariel, 2008

Complementary Bibliography

Aldecoa, J., **Historia de una maestra**, Anagrama, 1990
Bowen, J., **Historia de la educación occidental. El occidente moderno, tomo III**, Herder, 1992
Colom Cañellas, A., & Núñez Cubero, L., **Teoría de la educación**, Síntesis, 2005
Costa Rico, Antón, **Historia da educación e da cultura en Galicia**, Xerais, 2004
Escolano Benito, Agustín, **La educación en la España contemporánea**, Biblioteca Nueva, 2002
Negrín, O. & Vergara, J., **Antología de textos de Teorías e Instituciones Contemporáneas de Educación**, Ramón Areces, 2005
Sanchidrián, C., & Ruíz Berrio, J. (coords.), **Historia y perspectiva actual de la educación infantil**, Graó, 2010
Suárez Díaz, R., **La educación**, Trillas, 2005
Suárez, M.; Cid, X. M., & Benso, C., **Memoria da escola**, Xerais, 2006
Trilla, J. (coord.), **El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI**, Graó, 2001
VV. AA., **La educación en el siglo XXI: los retos del futuro inmediato**, Graó, 1999

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G110V01105
Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302
Ética e deontoloxía profesional/O05G110V01902
Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Other comments

Resulta aconsellable que o alumnado coñeza a maneira de traballar cun procesador de textos, e igualmente que saiba como facer uso dos recursos dispoñibles na rede como fontes de información pero nunca como fontes para a realización mimética de traballos.

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil**

Subject	Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil			
Code	O05G110V01205			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	Puente Carracedo, Hipólito			
Lecturers	Puente Carracedo, Hipólito			
E-mail	hpunte@cop.es			
Web				
General description	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución axeitados.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.

C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	A1	B2 B6 B7	C4 C6 C19	
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2	B2 B3 B6	C1 C4 C7 C9 C10 C19 C22	D6 D12
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	A1	B2 B4 B5 B10	C1 C4 C9 C22	D7 D11
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 0-6 no contexto familiar, social e escolar.	A1 A2	B2 B6 B7 B10	C1 C4 C6 C19	D1 D6 D12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	A3 A4	B7	C36	D1 D6
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de infantil.	A2	B4	C5 C6 C9 C19	D7 D12 D16
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	A4	B5 B10	C6 C8 C21 C29	D8 D9 D15
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	A4 A5	B5	C6 C8 C21 C29	D8 D9 D15 D16
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación.	A2 A3 A5	B7	C36	D1 D6 D13
Crear e manter lazos de comunicación coa familia para incidir eficazmente no proceso educativo.	A4	B10	C10	D3 D11
Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B3	C21	D1 D15 D16
Deseñar e materializar espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade.	A2	B3	C6 C8 C9 C19 C22	D2 D12 D16

Promover no grupo a aceptación de normas e o respecto aos demais.	A2	B4 B5	C5 C6 C9	D7 D11
Coñecer, deseñar e aplicar técnicas para identificar disfuncións na aprendizaxe.	A3 A4	B3 B6	C1 C4 C7 C9 C10 C22	D1 D6 D8 D16
Coñecer e deseñar situacións de aprendizaxe susceptibles de optimizar: o desenvolvemento de aspectos perceptivo-motrices; a linguaxe oral receptiva e expresiva; unha autoestima positiva e equilibrio emocional.	A2 A3	B2 B3 B4 B6 B7	C1 C4 C6 C7 C19 C22 C29	D1 D2 D7 D12 D16

Contidos

Topic	
1.Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar.	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotsky. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativo de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
2. Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade infantil.	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
3.Procesos de aprendizaxe na idade infantil.	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
4.Procesos afectivos e motivación académica na idade infantil.	Autoconceito: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.
5.Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación infantil.	Estilos de ensino e efectividade docente. Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
6.Contexto familiar.TICs e aprendizaxe na etapa infantil.	O uso das TICs e a aprendizaxe escolar. O uso das TICs e a instrución.
7. Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación.	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	9.5	0	9.5
Presentación	10	25	35
Actividades introductorias	6	0	6
Traballo tutelado	11	27.5	38.5
Seminario	10	25	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	9	11
Cartafol/dossier	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Presentación	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.
Traballo tutelado	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor
Seminario	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención individualizada ao alumnado nas horas de tutoría

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Presentación	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.	20	B4 B10	C6 C7 C9 C10 C19 C21 C29 C36	D9 D11 D13
Traballo tutelado	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor.	20	B4 B5	C5 C6 C9 C10 C19 C22	D8 D11 D12
Seminario	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida. forma oral ou escrita.	10	B2 B6 B7	C1 C4	D1 D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30	B6 B7	C1 C4 C6 C19	D1 D2
Cartafol/dossier	O estudante presenta, oralmente no grupo pequeno, e por escrito ao profesor, evidencias de cal foi o seu traballo con relación aos contidos da materia e a súa participación nos traballos de grupo.	20	B6	C5 C9	D1 D2 D8 D15 D16

Other comments on the Evaluation

Na convocatoria de Xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuatrimestre.

No caso de que algún estudante non poida ser obxecto dunha avaliación continua, nin o seu traballo poida ser tutorizado polo docente, realizará unha proba sobre os contidos teóricos, que suporá o sesenta por cento da cualificación final, e outra sobre os contidos prácticos, que representará o corenta por cento da cualificación final. Para superar a materia será preciso que en cada unha das partes (teórica e práctica) acade un cincuenta por cento da cualificación establecida para cada parte.

Consultar día/hora/lugar do exame na web da Facultade (apartado *datas exames*).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación Escolar**, 2ª ed, Alianza Editoria, 2001

Feldman, J.R., **Autoestima ¿cómo desarrollarla?. Juegos, actividades, recursos, experiencias creativas.**, Narcea, 2000

Baque, M., **600 juegos previos a la lecto-escritura**, CEAC, 2001

González-Pianda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación.**, Pirámide, 2002

Complementary Bibliography

Alonso, J., **Motivar para el aprendizaje**, Edebé, 1997

Arranz, E. (coord.), **Familia y desarrollo psicológico**, Pearsons Prentice Hall, 2004

Beltrán, J., **Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje.**, Síntesis, 1993

Beltrán, J. e Bueno, J.A., **Psicología de la Educación**, Boixareu Universitaria, 1995

Beltrán, J., Moraleda, M., Alcañiz, E., G. Calleja, F. e Santiuste, V., **Psicología de la educación**, Eudema, 1995

Bueno, J.A. e Castanedo, C. (Coord.), **Psicología de la educación aplicada (2ª ed.)**, CCS, 2001

Coll, C. (Coord.), **Psicología de la Educación**, Eduuoc, 1998

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación**, 8ª impresión, Alianza, 1994

González, E. e Bueno, J.A. (Coord.), **Psicología de la Educación y del Desarrollo en la Edad Escolar**, CCS, 2004

González-Herrero, M.E., López, O. e Prieto, M.D., **Psicología de la Educación**, Universidad de Murcia. ICE, 2003

González-Pianda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. e Soler, E. (Coord.), **Estrategias de aprendizaje**, Pirámide, 2002

Del Barrio, M.V., **Emociones Infantiles. Evolución, evaluación y prevención**, Pirámide, 2002

Elias, M.J., Tobias S.E. e Friedlander B.S., **Educación con inteligencia emocional**, Plaza y Janés, 1999

Lantieri, L., **Inteligencia emocional infantil y juvenil. Ejercicios para cultivar la fortaleza interior en niños y jóvenes**, Santillana, 2009

Martín, C., **Psicología del desarrollo y de la educación en la edad escolar**, Librería pedagógica, 1999

Mayer, R.E., **Psicología de la Educación: Vol. II. Enseñar para un aprendizaje significativo**, Pearson Prentice Hall, 2004

Moraleda, M. (coord.), **Psicología en la Escuela Infantil**, Eudema, 1992

Pozo, J.I., **Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje**, Alianza, 1996

Puente Carracedo, H., **Autoestima e aprendizaxe -unha aportación a través do debuxo**, Ir Indo Edicións, 1997

Puente Carracedo, H., **A autoestima no ensino -unha resposta práctica ó fracaso escolar**, Nosa Terra, 2003

Sampascual, G., **Psicología de la Educación**, UNED, 2001

Santrock, J.W., **Psicología de la Educación**, McGraw-Hill, 2002

Sastre Vilarrasa, G. e Moreno Marimon, M., **Resolución de conflictos y aprendizaje emocional**, Gedisa Editorial, 2002

Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. e Oja, S.H., **Psicología de la Educación**, 6ª edic., McGraw-Hill, 1996

Trianes, M.V. e Gallardo, J.A. (coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

González-Pianda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., **anual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104